

משנלחן שלמה גליון

מתוך שלל אצרות תורתו ושיעוריו של מורנו גאון ישראל

רבינו שלמה יהודה בארי שליט"א

פרשת בלק תשפ"ה 236

ניתן להאזין לשיעורים של הגאון הינוקא, וכן ערכונים על הנעשה בבית מדרשו, ב"קו הינוקא" 03.550.2228

פזינים על הפרשה

ליקוטים על פרשת השבוע משולחן תורתו של רבנו שליט"א

כי לא נחש ביעקב

וַיִּשְׁלַח מַלְאָכָיו אֶל בְּלָעַם בֶּן בְּעֹר... לְקַרְא לוֹ לֵאמֹר... לָכֵּה נָא אֶרֶץ לִי אֶת הָעָם הַזֶּה (כב, ה-ו). אמרו חז"ל במדרש תנחומא (בלק, ג), והביא דבריהם רש"י (כב, ד), שלכך פנו מואב לבלעם, מפני שידעו שכוחו של משה הוא בפיו, ואמרו אף אנו נבוא כנגד ישראל במי שכוחו בפיו. ובספרי (פ' וזאת הברכה פסקא שנו, י) ובבמדבר רבה (יד, כ) אמרו עוד, שזהו שאמר הכתוב (דברים לד, י) "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה", בישראל לא קם אבל באומות העולם קם, וזהו בלעם בן בעור. וביאר המגלה עמוקות (פ' ואתחנן, אופן קז) שחפץ היה בלק ליקח מישראל את מעלת התשובה בחודש אלול. שהרי אמר רשב"י בזוהר יתרו (בדף ע"ב) שחלקו עשיו ויעקב את החדשים ביניהם, יעקב נטל את ניסן אייר וסיון, ועשיו רצה ליטול כנגד זה את תמוז אב ואלול, וסוף דבר נלקח חודש אלול מעשיו לגמרי וניתן לישראל לימי תשובה, וגם תמוז אב נלקחו ממנו בחלקם, שניתנו לו בהם רק עשרים ואחד יום של בין המצרים.

וביאר לפי זה המגלה עמוקות, שעל זאת היתה מלחמת סיחון ועוג בחודש אלול כמו שאמרו במדבר רבה (יט, לב), כי רצו להחזיר חודש זה לחלקם, ואחר שניצחם משה רצה בלק להילחם בישראל וליקח מהם חודש זה, ועל זה אמר בלק 'לכה נא ארה לי את העם הזה', ש'ארה' עולה בראשי תיבות 'אלול ראש השנה', שהיה ירא מאד ממעלת ימי אלול של ישראל וראש השנה הבא לאחריו בהם שבים הם לה' בכל ליבם בתשובה, אבל בלעם ידע לעומתו שלא יתן הקב"ה ליקח מישראל את מעלת התשובה בימי חודש אלול, ולכך כאשר שאל אותו הקב"ה על שלוחי בלק "מי האנשים האלה עימך" (במדבר כב, ט), השיבו בלעם "בלק בן ציפור מלך מואב שלח אלי הנה העם היוצא ממצרים... לכה קבה לי אותו" (במדבר כב, יא-יב), ולא אמר 'ארה', כי רצה לפעול מלפניו יתברך שיכניע ויזיק לישראל בעשרים ואחד ימי בין המצרים שניתנו לחלק עשיו כאמור, בהם קטב מרירי (-שד ומזיק) שולט כמו שאמרו במדבר רבה (יב, ג) ובאיכה רבה (א, כט) ונפסק בשולחן ערוך (או"ח סי' תקנא סעיף יח), כי כח הקטב מרירי הוא מצד כל מיני כישוף שהם היו כוחו של בלעם, והוא שאמרו חז"ל ש'באומות העולם קם וזהו בלעם בן בעור' כאמור, ש'קם' עולה בראשי תיבות 'קטב מרירי',

אבל כנגד זה אמרו ש'בישראל לא קם', שמצד קדושתם ומעלתם אין שולטים בהם כל מיני כשפים, וכמו שסוף דבר העיד בלעם "כי לא נחש ביעקב" (במדבר כג, כג).

נופל וגלוי עינים

נָאֻם שְׁמַע אֲמַרִי אֶל אֲשֶׁר מַחְזֶה שְׂדֵי יַחְזֶה נֹפֵל וְגַלְיֵי עֵינָיו (כד, ז). פירש רש"י, שמפני שהיה בלעם ערל, לכך מאוס היה שיעמוד לפני הקב"ה בקומה זקופה, ומפני כך לא היה לו כח לעמוד לפני ה' בעת הנבואה, והיה נופל אז על פניו. ועל אף שנוולד בלעם מהול כמו שדרשו כן באבות דרבי נתן (נוסח א פ"ב, ה) ממה שהעיד על עצמו 'נאום שומע אמרי א"ל', וכפי שביאר זאת רבי רחמים ניסים יצחק פלאג'י בספר אבות הראש (ח"ג, דף יא ע"ב) שסופי התיבות 'שומע אמרי א"ל' (עם שלושת האותיות) עולים כמנין 'זה היה מהול', עם כל זה כתב החסד לאברהם (מעין ד נהר מט) שהיה נחשב בלעם לערל ולא הועיל לו מה שהיה מהול, מפני שלא הטיף דם ברית, והבן יהוידע (סנהדרין קה ע"א) כתב שמפני שהיה בלעם מושך בקסמיו בערלתו, לכך נחשב היה לערל.

ובספר תורת המנחה כתב שמעצם כך שלא יכול היה בלעם לעמוד בעת הנבואה והיה מוכרח ליפול על פניו מוכח שהיה נחשב לערל ולא הועיל לו מה שהיה מהול, וכן דייק שם בספר אבות הראש מלשון בעל הטורים (כד, ז), שאחר שכתב שמפני שהיה בלעם ערל לכך היה נופל על פניו בעת שנתנבא, כתב עוד שסופי התיבות 'יחזה נופל וגלוי עינים' עולים יחדיו 'מילה', היינו שרצה בעל הטורים לומר שעל אף שהיה נמול היה נחשב לערל, וביאר האבות הראש (שם) שהוא כמו שאמרו במשנה בנדרים (ג, יא) שישאל בכללם נקראין 'מולים' אף הערלים שבהם, ואומות העולם נקראים בכללם 'ערלים' אף המולים שבהם, ופירש התוספות יום טוב (שם) שהוא אף כאשר יש מבין אומות העולם שנוולדו מהולים, עם כל זה נקראים הם 'ערלים'. ובה טעה בלעם, שכאשר ראה שנוולד מהול ונגלה עליו כבוד ה', חשב שיהיה יכול להמשיך רצונו יתברך אל אשר יחפץ כפי רעתו, אמנם טעה בדבר ולא ידע שמה שמהול הוא אינו לשבח כלל, וכמו שרמז החיד"א בנחל קדומים (פ' בלק, טז) שעליו אמר שלמה במשלי (ט, יח) "ולא ידע כי רפאים שם בעמקי שאול קרואיה", שסופי התיבות 'שם בעמקי שאול קרואיה' עולים גם הם 'מילה'.

לפניות והקדשות

ואלה יעמדו על הברכה

לעילוי נשמת:

גאולה בת דינה,
דוד בן חנה,

ראו דוד דרור בן רונית,
אבי אברהם בן עליזה.

לרפואת: דוד בן שרה

מוקד טלפוני: 03-3765444

זמין בימים א' - ה' בין השעות 9:00-20:00

דוא"ל: contact@hayanuka.com

לקבלת הגליון במייל: gilyonot@hayanuka.com

יד להועיל: בנק מזרחי טפחות | סניף 417 | מס' חשבון: 521025

זמני השבת

רבו תם	צאת שבת	כניסת שבת	ירושלים
21:18	20:22	19:11	
21:16	20:21	19:30	בני ברק
21:19	20:24	19:33	חיפה
21:15	20:21	19:30	באר שבע

תורת שלמה

מאמרים משיעוריו הענפים
של רבנו שליט"א

א

"ואחריתך ישגה מאד" (חלק ב')

בענין צורת ופנימיות האותיות
משיעור יום ב' כ"ז חשוון תשע"ט

להכניס את ישראל לארץ, שהוא ענין המשכת השפע לארץ על ידי ה'ברכה', וכענין האות ו' התחתונה הרמוזה בצורת האות ב' שהיא כנגד הברכה הנמשכת לארץ, וכענין שנאמר לאחר הברכה "והארץ נתן לבני אדם" (תהלים קטו, טז), כמו שאמרו במסכת ברכות (בדף לה ע"א).

ב

וראשית הכל היה במה שאחז אברהם דרכו באמונה ולא שת ליבו לכל המבזים ומצרים לו ומעכבים בעד דרך הברכה שהחל לגלות בעולם, והיה הולך ומפרסם לכל את דרך האמת שאין כל ברכה ושפע ניתנת לאדם ולעולם כולו אלא על מנת להשפיע ולגמול חסד האחד עם רעהו, ובזה תיקן לעוון הגזל יותר ויותר עד שירש את ה'ברכה' עצמה כשהיה בן מאה שנה והוליד את יצחק, ואת דרך זו הוריש ליצחק בנו אחריו שהלך וגבר בה ביתר שאת ויתר עוז עד שנתרבתה בו הברכה 'מאה שערים' (פ' מאה), וכענין ה'מאה ברכות' המקיימים ומעמידים לעולם כולו כאמור, ושלמות דרך זו נתגלתה ביעקב, שהמשיך לו אביו את ענין האות י' שבשמו 'יצחק' עד שבאה בו לידי גילוי שלם, וכענין האות ב' הרמוזה בסוף שמו 'יעקב', כי בו ביעקב נחתמה ונסתיימה דרך ה'ברכה' שהמשיכו וגילו האבות הקדושים בשלמות מדרגת האות ב' בכל מהותה וענינה.

ובזה באה הארץ לתכליתה שתמלא דעה בבני אדם ההולכים ומגלים בעולם את דרך הברכה, כמו שנצטוו הנבראים בתכלית בריאתם "פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה" (בראשית א, כח), שהוא גילוי דרך הברכה ובהיפך מהקללה הנמשכת מעוון הגזל, שהרי קודם הברכה אין רשאים הנבראים ליהנות מהעולם וגזל הוא בידם כמו שביאר המהרש"א שם במסכת ברכות (בדף לה ע"א), היינו שבזה מעכב הוא מהתגלות השפע הראויה לבוא לעולם בדרך הפריה והרבייה בה יסד הקב"ה את דרך המשכת השפע, ובזה הרי הוא 'גוזל אביו ואמו', שגוזל ומקלקל לענין האב והאם בהם תלוי יצירת הוולד, כמו שאמרו במסכת קידושין (בדף ל ע"ב) ששלשה שותפים הם באדם, הקב"ה אביו ואמו, ואמרו עוד במסכת נדה (בדף לא ע"א) שהאב מזריע הלובן שבולד, והאם את האודם, והקב"ה נותן בו רוח ונשמה, והוא דרך המשכת השפע בגבול ומידה כראוי לצורך בני העולם, כמובא בדברי רבנו האר"י בעץ חיים (שער כה, ו) שהלובן שממשיך בו האב הוא מצד החסד, והאודם שממשכת בו האם הוא מצד הדין, ומשתף הקב"ה ביניהם וממזגם יחדיו מצד התפארת ומידת הרחמים, שהוא דרך המשכת השפע בגבול ומידה כראוי, שבזה נמשך ונתרקם הוולד בכל צורתו ובנינו לתכלית קיום העולם, וכענין 'פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה' כאמור.

והוא הדרך אותה חקקו וסללו האבות הקדושים בעולם, שמתוך כל מה שנתנו אברהם ושרה נפשם וליבם לפרסם בעולם את דרך הברכה, זכו להמשיך את האודם והלובן ולהעמיד את 'יצחק', שהוא כענין האות י' כאמור, ובזה הוכיחו לעין כל מאמיתת נצחיות דרך הברכה שנרמזה באות י' של 'שרי' כאמור, ועקרו ושרשו לדברי הלצון והבזיון שהיו טוענים כנגדם בני דורם ואומרים שאברהם ושרי כפרדה עקרה הם שאינה מולדת, ובזה הלכה ונמשכה דרך הברכה ביצחק יותר ויותר עד שנתרבתה בו מאה שערים כאמור, ושוב הלך יצחק והמשיך ליעקב אחריו את דרך גילוי הברכה ההולכת ונמשכת מהאות י' הזו שירש מאברהם ושרי, והוא ענין האות י' שבשמו 'יעקב', ובו נמשכה הברכה יותר ויותר לבוא לכדי גילוי בארץ, וכענין שהבטיח הקב"ה "וזכרתי את בריתי יעקוב... והארץ אזכור" (ויקרא כו, מב), שהזכיר בזה הכתוב 'יעקוב' מלא ו', שנמשכה האות י' בגילוי יותר וכענין האות ו', ומתוך זה באה לבסוף שלמות המשכת הברכה שבאות י' לכדי הגילוי של האות ו' לה זכה יהושע, שהוא חיבור המידה של האות י' של 'שרי' עם האות ו' של 'יעקוב' שמצטרפים הם יחדיו להיות כצורת האות ו'.

כאשר פשתה מגפה בישראל בימי דוד תיקן דוד כנגד זה שישלים כל אחד מישראל מאה ברכות בכל יום, ובזה עצר המגפה, כמו שאמרו בתנחומא (קרה, יב) ובבמדבר רבה (יח, כא) והובא בטור (או"ח סי' מו) בשם רב נטרונאי גאון, והיא מעלה עצומה הנחוצה והכרחית מאד לקיום העולם כולו, והיא דרך יראת שמים אותה דורש הקב"ה מהאדם, כמובא במסכת מנחות (דף מג ע"ב) שהיה רבי מאיר אומר שחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר (דברים י, יב) "ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלהיך", אל תקרי 'מה' אלא 'מאה', וכשאין מקפידים להשלים המאה ברכות בכל יום הולך ומתגבר על העולם קטרוג עוון הגזל, שהוא העומד כנגד הברכה, וכענין שאמר רבי חנינא בר פפא במסכת ברכות (בדף לה ע"ב) שכל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה הרי זה כאילו גזל הוא לקב"ה וכנסת ישראל, שנאמר (משלי כח, כד) "גוזל אביו ואמו ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית", ופירש רש"י (שם) שהוא מפני שנחשב הדבר כאילו גזל הוא לקב"ה את ברכתו, וכן גזל הוא את כנסת ישראל מפני שלוקין הפירות בעבור כך, היינו שמכך בא שאין נמשכת הברכה וההשפעה לעולם ובאים הבריות לידי חיסרון. ומה שבכל זאת נמשך אז קיום ושפע לעולם הרי זה מכח זכות האבות הקדושים, וכמובא בזוהר ויחי (בדף רכה ע"ב) שלא חיים קוב"ה על עלמא, עד דאודע לאבהן, ובגינייהו אתברכא עלמא (-אין חס הקב"ה על העולם, עד שמתעורר לפניו זכות האבות הקדושים, ובעבורם זכותם מתברך העולם), שכאשר חסר העולם מן הברכה מביט הקב"ה בזכות האבות, שהם שלמות מדרגת האות ב' וה'ברכה', ומכוחם זכותם ממשיך הוא השפע לעולם.

כי האבות הקדושים המשיכו לעולם את הברכה לצורך קיום העולם לדורות, שכאשר יחסר העולם מהברכה תעמוד זכותם ותגן בעד קיום העולם שלא יתמוטט. ובעבור כך ביקש אברהם להעמיד את יצחק בנו שירש את דרך הברכה אותה הוא התחיל לגלות בעולם, ואכן עמד יצחק בנו אחריו וגילה דרך ברכה זו ביתר שאת ויתר עוז, שהוא ענין המאה שערים בהם נתברך (בראשית כו, יב), ואת עיקר הדבר השלים ותיקן יעקב, וכענין האות ב' שבסוף שמו 'יעקב', ובו ועל ידו נשלמה דרך הברכה שסללו וחקקו האבות הקדושים לדורות. והוא ענין הכתוב (איוב ת, ז) "והיה ראשיתך מצער, ואחריתך ישגה מאד", שבתחילה כאשר היה אברהם בצער מחסרון הבנים, כנאמר (בראשית טו, ג) "הן לי לא נתתה זרע והנה בן ביתי יורש אותי", הנה היתה אז דרך הברכה קמוצה וסתומה מאד מהעולם, וכענין האות י' שהיא תחילת התהוות השפע קודם שנגלית ונמשכת לעולם, ובזה נתקיים אז באברהם ושרי "והיה ראשיתך מצער", ועיקר הדבר נרמז באות י' שבסוף שמה 'שרי', כי עיקר חסרון הבנים בה היה נגלה, וכנאמר בה אז (בבראשית יא, ל) "ותהי שרי עקרה אין לה ולד", ובזה היה העולם בסכנה שלא תמשך דרך ה'ברכה' שכנגד האות ב', ותגבר חלילה דרך עושי רשעה, היא דרך אנשי דור ה'פלגה' שהיו בימי אברהם ושרי, שחפצים היו לכונוס השפע לעצמם והנאתם לבדם, וכענין האות פ'. והוא שהיו מבזים אז לאברהם בדברים חדים ואומרים שפרדה עקרה הוא ואינו מוליד כמו שאמרו בבראשית רבה (לח, ו), כי רצו לסבור ולטעון שיכחד ויתבטל שמו מן העולם חלילה ולא תתקיים דרכו לדורות עולם.

וכנגד זה הפך הקב"ה עצתם וסכלות דרכם ונטל לאות י' הזו שבשם 'שרי' והוסיפה לשמו של 'יהושע בן נון', כמו שכתוב (במדבר יג, טז) "ויקרא משה ליהושע בן נון יהושע", שהיתה ממתנה ומצפה האות י' הזו שנים רבות עד שנכנסה בו ביהושע, כמו שאמרו במסכת סנהדרין (בדף קז ע"א) ובבראשית רבה (מז, א), והוא ענין 'ואחריתך ישגה מאד', שבכל משך ימי האבות עד לימות יהושע הלכה ונמשכה צורת האות י' להיות כצורת האות ו' שבסוף שמו 'יהושע בן נון', שהוא המשכת השפע מלעילא לעילא עד למטה למטה לארץ, שתתגלה הברכה והשפע בעולם כולו, היינו שבימי יהושע נמשכה ונתעוררה ביותר דרך הברכה שהמשיכו האבות ובזה זכה

ובזה נתקיים בו באברהם הכתוב 'ואחריתך ישגה מאד', שמכוחו ועל ידו באה אצל יעקב שלמות גילוי ה'ברכה' שמצד האות **ב'**, אותה החל הוא ושרי להמשיך ולגלות בעולם בימי דור הפלגה כאמור.

ג

ולזה התגבר יעקב להערים על עשיו וליטל ממנו הברכה, כי בתחילה היו מתקנאים זה בזה ומתקשרים זה כנגד זה על ענין הברכה וירושת העולם הזה והעולם הבא, כי ידע יעקב שאם יטול עשיו חליה את הברכה תהיה אחרית הברכה נמשכת בזרעו, וכענין 'ואחריתך ישגה מאד', ולא היתה תקומה חלילה לכנסת ישראל, ולכן התגבר והתחכם מאד ליטול ממנו את הברכה בכדי לנתק ולהפסיק את הקנאה וההתקשרות ביניהם וילכו כל אחד לדרכו, וכמו שנאמר סוף דבר בעשיו 'וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו' (בראשית לו, ו), כמו שהביא שם רש"י (לו, ז) ממדרש אגדה (ב"ר פב, ג) שהתנתק עשיו מיעקב מכח מה שקיבל יעקב לבכורה ולירושת הארץ וכל ברכות האבות, עד שנטל יעקב את הברכה והמשיכה לזרעו עד עולם בירושת הארץ, וכענין 'ואחריתך ישגה מאד' כאמור.

וכאשר ניצח ויכול היה יעקב לשרו של עשיו וביקש המלאך מיעקב "שלחני כי עלה השחר" (בראשית לב, כז), השיבו מיד יעקב "לא אשלחך כי אם ברכתני" שביקש ממנו שיודה לו על הברכות שברכו אביו, וסוף דבר אכן אמר לו עשיו "יהי לך אשר לך" (בראשית לג, ט), שהודה לו על הברכות כמו שאמרו בבראשית רבה (עח, יא), ובזה נעשה יעקב כללא דאבהן (-כלל האבות כולם ושלמותם) כמו שאמר רשב"י בזוהר תולדות (בדף קמד ע"א), היינו שמתוך שביטל עשיו כלפיו את קנאתו על הבכורה ועל הברכה והודה שלירושת יעקב ראויים הם, נתעלה ובא יעקב מתוך כך לשלמות מדרגת האות **ב'** ודרך הברכה אותה סללו וחקקו האבות הקדושים כאמור, וכענין שנאמר בו "ועקב איש תם" (בראשית כה, כז), ששלם הוא מכל צדדיו, מאברהם מחד ומיצחק מאידך, כמו שאמר רבי יוסי בזוהר תולדות (בדף קמו ע"א), וכענין שנאמר בו עוד "ויבוא יעקב שלם" (בראשית לג, יח), שנעשה שלם בכל מיני שלמויות כמו שאמר רבי אלעזר בזוהר וישלח (בדף קעב ע"ב), היינו שנעשה כהאות **ב'** הסתומה מכל רוחותיה, שעל אף שכעת דרך הברכה היא כצורת האות **ב'** הסגורה משלושת רוחותיה ופתוחה מלפנים לצורך ההשפעה לעולם כולו, הנה לעתיד לבוא כאשר יתגלה בעולם אורו של מלך המשיח יסתום הקב"ה את רוח הרביעית של האות **ב'** ותהיה הברכה שלימה בכל מיני שלימויות, ובסוד הכתוב "ודברת **בם**" (דברים ו, ז), שהאות **ב'** תתעלה להיות כהאות **ב'** הסתומה מכל רוחותיה.

ד

כי דרך הברכה השלמה תתגלה רק לעתיד לבוא כאשר יעלו ישראל למעלה ראש ותשרה הברכה בעולם כולו, ותתבטל לגמרי הקנאה והתחרות מן העולם ששורשם הוא בקנאה עם עשיו וחסרון הברכה. כי כנגד הברכה הראויה לישראל עומדים מידת הקנאה והתחרות הנמשכת מדרך עשיו ומעכבים בעד ישראל מלבוא אל שלימות הברכה. אמנם כבר ניצח לו יעקב לעשיו ושרו, ובזכותו וכוחו נצח ישראל לא ישקר ויזכו ישראל סוף דבר לבטל מקרבם כליל את דרך הקנאה והתחרות שמצד עשיו ויעלו ויתרוממו לתכלית תפארתם ומעלתם למעלה ראש, וכפי שאמר המלאך ליעקב "לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל" (בראשית לב, כט), שהוא מעלת ישראל לעתיד לבוא כמו שביאר בפירוש הכותב על יעקב

עם סגולה

סגולות ועצות ייחודיות
שנלקטו מתוך שיעורי רבנו של"ט"א

ישועה

ה"חש", וזו סגולה גדולה מאד להחיש את הישועה לאדם.

ג. הזכיר הרב סגולה לאדם הרוצה הצלחה במקום מסויים, שכאשר יכנס לאותו מקום ישים את ידו על המזוזה ויאמר: "ברוך אתה בבוואך", ויכוון לשם הקדוש **באב'** העולה מראשי תיבות פסוק זה, ומסוגל הדבר מאד לישועה והצלחה באותו המקום.

א. רבנו הזכיר סגולה גדולה להצלחה שכאשר אומר אדם את מזמור ק"נ בתהלים - "הללויה הללו אל בקדשו", ימנה ביד ימין את השבחים: בקדשו, ברקיע עוזו, בגבורותיו, וכן על זה הדרך.

ב. הזכיר רבנו שאדם הרוצה לזכות לישועה, יתפלל על אותו ענין, ובסוף תפילתו יאמר: "חושה לעזרתי ה' תשועתי", ויכוון שם קדוש

תפלה לשלמה

מתוך הספר "תפלה לשלמה" לרבנו שליט"א

פניני דרך

יסודות ואבני דרך
מתורת מו"ר שליט"א

תפילה המסוגלת לפעול כל ישועה

רבֵּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אָבִי אֵב הַרְחֵמֵנוּ. מִחַל נָא לָנוּ עַל
כָּל הַחַטָּאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, וַעֲשֵׂה בְּרַחֲמֶיךָ
שְׁתָּשׁוּב "הָא", הִיא הַשְׂכִּינָה, וְיִהְיֶה יְחִיד קְדֻשָּׁא
בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינָתָהּ, וַעֲשֵׂה שְׁתַּעֲלֶה הַמַּלְכוּת לְקוֹמַת
זַעִיר אֲנָפִין, וְיִהְיֶה יְחִיד מַלְכוּת וְזַעִיר אֲנָפִין, וְזוּג
יִשְׂרָאֵל סָבָא וְתַבּוּנָה. אָמֵן נֶצַח סָלָה וְעַד.

סיפור לשולחן שבת

רבנו הגאון הינוקא שליט"א סיפר פעם מעשה מיוחד על רבי זאב וואלף קיצעס צוק"ל, שהיה אחד מתלמידיו הקרובים של הבעש"ט הקדוש, שפעם אחת שלח אותו הבעש"ט למקום רחוק, ולפני שנסע אמר לו כמה פעמים: 'דע מה שתשיב'. ובאמת הלך רבי זאב לאותו מקום אך לא הבין את כוונת רבו שאמר לו 'דע מה שתשיב', כי לא פגש איזה אפיקורס שיהיה נצרך להתווכח איתו בענייני אמונה שעליו נאמר: 'דע מה שתשיב לאפיקורס', והנה עברה התקופה שהיה נצרך לשהות באותו מקום, וגמר בדעתו לשוב למעוזיב' אל רבו, אך באותו זמן היו הספינות עוצרות בדרכם למנוחה באחד האיים שבאמצע הים כדי שיוכלו הנוסעים לאכול ולנוח מעט, ולאחר מכן היתה ממשיכה במסעה, והנה כשירד רבי זאב לאותו האי ראה מרחוק בית גדול ומפואר שנטועים סביבו עצי פרי מיוחדים ויפים, הלך רבי זאב לאותו מקום כדי לראות של מי הוא בית זה העומד באי באמצע הים, וכשהגיע לפתח הבית פתח לו זקן ישיש בעל הדרת פנים מופלאה, ואמר לו: שלום עליך רבי זאב, מה שלום מדינתך, ומה שלום שאר היהודים שבכל העולם, רבי זאב לא הבין מי הוא אותו זקן פלאי, אך מיד אמר לו, שלומי ושלום מדינתי טוב ברוך ה', וכך הוא גם שלום יהודי העולם, שה' יתברך לא עזב חסדו אתנו, וכששמע כך אותו זקן אמר לו: אתה בטוח, לא חסר להם אוכל? לא עובר עליכם קשיים? אינכם סובלים מטורח העבודה ומן הגויים? אך רבי זאב ענה לו, חסדי ה' יום יום! וברוך ה' אנחנו מסתדרים בריווח, ומיד שמע רבי זאב את קול הצופר הקורא לכל הנוסעים לשוב לספינה ולהמשיך בהפלגה, ומשראה כך נפרד בזריזות מאותו זקן ורץ לספינה, וכשהגיע רבי זאב אל רבו הבעש"ט, מיד אמר לו רבו, איך לא זכרת את מה שאמרתי לך 'דע מה שתשיב', דע לך כי אותו זקן היה אברהם אבינו שהלך להתלונן לפני ה' יתברך שיביא את הגאולה, כי סובלים ישראל מאד בגלות, אך כנגדו היו שטענו בשמים שעם ישראל מסתדרים טוב ברוך ה', והסכימו כולם שישלחו את אברהם אבינו לפגוש אותך ולשאול אותך על מצב ישראל העולם, ואילו היית אומר לו שהמצב קשה וחייבים אנחנו להיגאל, היתה באה הגאולה, אך מאחר שאמרת לו שהכל בסדר - נדחתה הגאולה לבינתיים...

היכן נמצאים ניצוצות הקדושה האבודים של האדם?

אמר פעם רבנו של כל אדם יש ניצוצות קדושה המפוזרים בכל מיני מקומות בעולם, ומוטל עליו לברר אותם מתוך שיעסוק בתורה ועבודת ה' באותם מקומות, ולכן צריך האדם להתגלגל הרבה בעולם בכדי לברר כל ניצוצות האבודים שלו ולהעלות אותם לשורשם, וזה טעם מה שאמרו חז"ל במסכת תענית דף י' עמוד ב' שכאשר הולך אדם בדרך יעסוק בתורה, ואמר רבנו שניצוצות הקדושה של האדם נמצאים בעיקר אצל הצדיקים, וכמו שמובא בספר כתר שם טוב סימן ט"ו בשם הבעש"ט הקדוש, שאמר על מה שכתוב בבראשית פרק כ"ח פסוק י"ג "הארץ אשר אתה שוכב עליה, לך אתננה ולזרעך", ולמדו בזה חז"ל במסכת חולין דף צ"א עמוד ב' שהקב"ה קיפל את כל ארץ ישראל בארבע אמותיו של יעקב אבינו, ופירש הבעש"ט שה' הביא את כל ניצוצות הקדושה שהיו טמונים בכל הארץ ליעקב אבינו, ומזה למד רבנו שעיקר ניצוצות הקדושה נמצאים אצל הצדיקים, ולכן אדם הזוכה לבוא לצדיק וללמוד ממנו תורה, זוכה לברר את ניצוצותיו הקדושים ולהשלים את תיקונו בעולם.

איך יזכה האדם לגילוי דברי תורה בשנתו?

רבנו הזכיר כי מצינו אצל צדיקי הדורות שהיו נגלים להם סודות התורה בעת שינתם, וכמובא בפרי עץ חיים שער קריאת שמע שעל המיטה פרק א' שפעם אחת ישב רבי אברהם הלוי בצד רבנו האריז"ל בשעה שישן ופתאום נתעורר רבנו האריז"ל ואמר לו: אם הייתי דורש שמונים שנה רצופים יום ולילה לא הייתי מספיק לדרוש כל מה שהשגתי בשנתי עכשיו. וגם רבי חיים מוואליזין בהקדמה לפירוש הגר"א על ספרא דצניעותא העיד כן על הגר"א, וכן ידוע על הרבה צדיקים. ואמר רבנו שאפשר לזכות לזה על ידי שילמד האדם תורה של צדיק לפני השינה, ואז יהיה יכול לזכות שיפעל אותו צדיק בשמים שילמדו לו מסודות תורתו בשינה, כי הצדיקים גומלים חסד למי שלומד בתורתם, וכמו שאמרו חז"ל במסכת בבא קמא דף ק"א עמוד ב' ובבבא מציעא דף ס"ב עמוד ב' שאדם הלומד ועמל בתורתו של הצדיק יצא הצדיק לקראתו לעתיד לבוא.

מה המקור לסעודת בר מצווה?

רבנו אמר פעם שהמקור הראשון לעשות סעודה ביום בר המצווה הוא בזוהר חדש בפרשת בראשית דף י"ד עמוד א' שעשה רשב"י סעודה לרבי אלעזר בנו ביום היותו בר מצווה, מפני שירדת לו באותו יום נשמה קדושה, ואפשר ללמוד את זה גם ממה שמובא בבראשית רבה פרשה נ"ג סימן י' שהמשתה שעשה אברהם אבינו ביום היגמל את יצחק, היה זה ביום שנגמל מיצר הרע, ומובא באבות דרבי נתן פרק ט"ז שביום הבר מצווה נוסף לאדם היצר הטוב לסייעו מהיצר הרע שהיה בו מיום לידתו, ולכן פירש היפה תואר את דברי המדרש שאברהם אבינו עשה לבנו סעודת בר מצווה, והמגן אברהם בסימן רכ"ה סעיף קטן ד' הביא כן בשם ספר ילקוט חדש, שמצווה על האדם לעשות סעודה לבנו, והזכיר רבנו את דברי המהרש"ל בספרו ים של שלמה על מסכת בבא קמא פרק שביעי סימן ל"ז שכתב שסעודת בר מצווה גדולה היא יותר מכל הסעודות.